



Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2022-03-30	1	Maria N-L	Fastställt dokument

Restaureringsplan för N2000-området Bodal (SE SE0720354) inom projektet LIFE RestorRED

LIFE19 NAT/SE000172

Summary

This document provide a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site Bodal (SE SE0720354). Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slåtterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länssstyrelsen i Jämtlands län. Läs mer om projektet på webbplatsen <https://www.liferestored.se/>.

Uppgifter om området

Natura 2000-område: Bodal

Län: Länsstyrelsen Jämtlands län

Kommun: Östersund

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen:

Maria Noro-Larsson

Koordinater för restaureringsområde: 495020, 34E /6993931,11N (SWEREF 99TM)

Viktiga kontaktpersoner/organisationer i N2000-området:

Bodil Carlsson på länsstyrelsen i Jämtlands län.

Beskrivning av objektet

Natura 2000 området Bodal består av en slåtterhävdad ängsmark samt en skogsklädd mark i östra delarna.

Ängsmarken är opåverkad av gödsling och hyser en mångfald av lågvuxna örter. Ängen slå årligen. Ytan för ängen är nästan helt öppen med undantag för ett fåtal träd. Ängsmarken omges av skog samt busk och trädzon mot omgivande diken. I den östra skogsklädda delen av Natura 2000 området såväl som runt diken är vegetationen dominerad av högrötsflora med älggräs och vide vegetation av igenväxningskaraktär och ingen skötsel förekommer i denna del i dagsläget. Ortofoton från 60 talet visar ett i stort sett trädfrött område som varit under någon form av hävd. Träden i denna del är av en tidig succession med mycket björkar men även vidkroniga tallar. Området har vid något tillfälle röjts som synes av röjningsrester och avsaknad av nya träd.

Inom natura 2000 området förekommer en mängd rödlistade och hävdgynnade växter såsom brunkulla, fältgentiana, ängsgentiana, brudsporre, gullviva, rödklint mm.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtypen 6520 (Höglänta slåtterängar) ges en stärkt ekologisk status genom att införa slåtter i delar av natura 2000-området som idag inte uppnår status som 6520 eller annan natura 2000 typ. Dessa delar berör främst kantzoner samt områdets östra skogsbeklädda del. Under projektiden kommer restuareringsslåtter sättas in efter att området har öppnats upp genom röjning, avverkning och fagning.

Vid slutet av projektet ska förutsättningarna vara goda för att området inom 20 års tid efter projektslut kommer uppnå kriteriet för 6520. Framtida skötsel av området skall vara ordnad genom kontinuerlig skötsel med slåtter och eventuellt bete.

Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning och kommunikation via sociala medier och projekthemsidan.

Ekosystemtjänsterna död ved och pollinering kommer att gynnas i det här projektet genom exempelvis antingen ringbarkning, högstubbar, faunadepåer, friställning av blommande buskar och skapandet av öppen slåttermark.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)
6520	Höglänta slåtterängar	0,5 ha

Åtgärder som är aktuella i N2000-området Bodal**Tabell 2** Planerad omfattning

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal
A2	Restaureringsplan			1
C1.1	Röjning och avverkning		0,5	
C1.3	Restaureringsslåtter		0,5	
D1	Fotodokumentation			3
D2.1	Uppföljning av naturtyper			1
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare		0,5	
D5.2.1	Uppföljning pollinerare	142		
D5.2.2	Uppföljning av nektarkälla	142		
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved		0,5	
E1.1	Obligatorisk projektskylt			1

Beskrivning av åtgärderna

Action A1.1 Restaureringsplan

Möjlig tidsperiod: 2022-02-01 till 2027-08-31

Genomförs: Första 2022-03-31

Beskrivning: Framtagande av en restaureringsplan för delarna av området som ingår i LIFE RestoRED.

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2022-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Vid ett eller två tillfällen från hösten 2022 till vårvintern 2024.

Beskrivning:

I samband med röjning kommer dialog föras om att frihugga träd och eventuellt lämna höggstubbar/ veternaisera träd som ett långsamare alternativ till att öppna upp området. Området är idag skogsbeklätt och effekten av borttagandet kan medföra näringsläckage från rötter vilket under en tid kan ge oönskade gödslings effekter. Det finns idag flera grova tallar, barrträd tillsvidare till största del kommer få stå kvar eftersom dessa inte göder marken med fällda löv. Lövträd, lövsly och enstaka videbuskar och enbukar kommer tas bort för att skapa i huvudsak öppna ytor som kan slåttas men samtidigt kommer det eftersträvas att lämna busk och brynzoner med enbuskar och viden såväl som vissa lövträdslag som sälg som är viktiga nektarkällor. Detta kommer skapa en mossik i habitatet som även skyddar mot

vinden och utgör korridorer där fjärilar och andra pollinatörer kan flyga. För att få önskad effekt måste nedtagande av träd och röjning planeras noggrant.

Action C1.3 Restaureringsslåtter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs: 2024 och framåt

Beskrivning:

Först kommer det röjda området fagas och eventuell stubbfräsning behöva genomföras innan slåtter kan sättas in. När marken blivit jämnare kommer slåtter utföras i området. Slåttern kommer då successivt utökas från den intilliggande ängen som redan idag sköts genom slåtter. Det kan komma att ske succesivt från år till år i takt med träd och buskar tas bort i restaureringsområdet och marken jämnas ut.

Action D1.Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Första genomfört 2021-07.

Beskrivning:

Beskrivning: För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/>.

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: Sommaren 2025 eller 2026.

Beskrivning:

Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventariare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Vid ett eller två tillfällen från hösten 2022 till vårvintern 2024.

Beskrivning:

I samband med restaureringsåtgärder kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. I samband med röjning och avverkning kommer det att skapas dungar och brynzoner med enbuskar, träd och videsnår för att erbjuda både lä, skugga och nektarkällor som kontrast till slätterängens mer solexponerade läge och kärleväxter som utgör nektarkällor. Särskild hänsyn kommer att tas nära kända exemplar av brunkulla. Åtgärderna kommer markeras ut i fält och på kartor i projektet.

För planeringen av pollinerarnas miljö kommer projektets receptsamling för möjliga åtgärder användas och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/>.

Action D5.2.1 Uppföljning pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022 samt 2025

Beskrivning:

Inom området kommer det genomföras en uppföljningsinventeering baserad på

[Undersökningstyp: Dagaktiva fjärilar \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se/undersokningstyp/dagaktiva-fjarilar).

Den första inventeringen kommer ge viktig insikt i planering för röjningen och borttagandet av träden genom att visa hur olika arter av pollinatörer idag rör sig i området.

Uppföljande inventering kommer ge insikt kring resultatet av restaureringsåtgärderna.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/>.

Action D5.2.2 Uppföljning av nektarkälla

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022 samt 2025

Beskrivning:

Inom området kommer det genomföras en uppföljningsinventering i samband med uppföljning av pollinerare, action D5.2.1.

Den första inventeringen kommer ge viktig insikt i planering för röjningen och borttagandet av träd samt inför restaureringsslåttarna genom att visa var de viktigaste nektarkällorna finns och hur utbredda dessa är idag. Uppföljande inventering efter restaurering kommer ge insikt i resultatet av åtgärderna.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/>.

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Vid ett eller två tillfällen från hösten 2022 till vårvintern 2024.

Beskrivning:

I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. Åtgärderna kommer markeras ut på kartor i projektet.

För planeringen av vilken död ved som ska skapas kommer projektets checklista användas och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

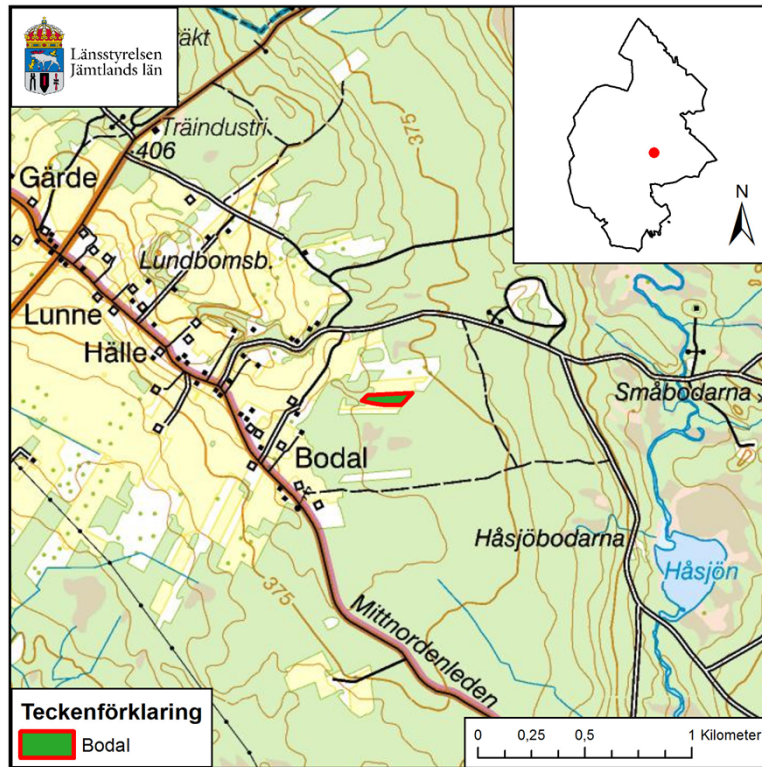
Genomförs:

Beskrivning:

En skylt som beskriver projektets arbete kommer att sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på karta nedan.

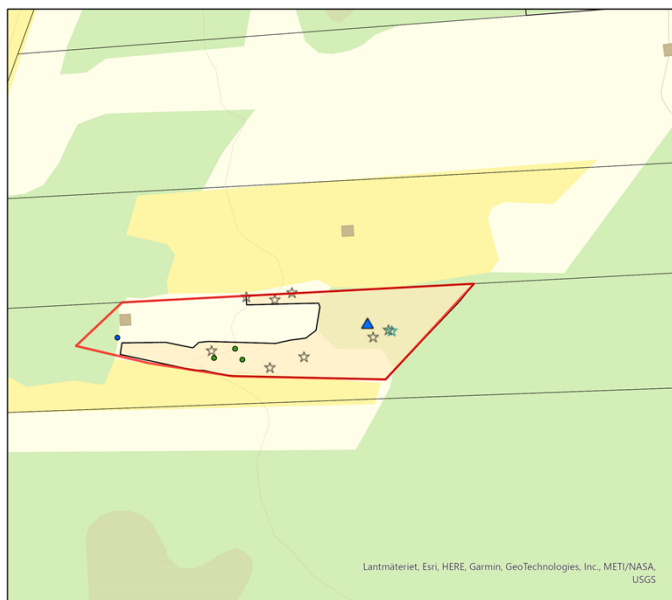
Kartor

Bild 1 Översiktskarta, N2000-området Bodal (SE0720354)
Overview for the Natura-2000 site Bodal (SE0720354)



© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

Bild 2 Detaljkarta, åtgärder som genomförs i projektet är syns
Detailed map for measures in the project.



Åtgärder

- NV VICNatur Riksintresse Natura 2000 habitatdirektiv (SCI)
- ▲ A2 - Restaureringsplan
- E1.1 - Obligatorisk projektskylt
- Actions; C1.1, C1.3, D5.1, D5.2

0 20 40 80 Meter

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt.

Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>